Analyse

Wateroverlast in Denderstreek: symptomatisch voor Vlaams vergunningenbeleid?

Analyse

Het welles-nietesspel dat is losgebarsten over de vergunningsperikelen rond de stuwsluizen in de Denderstreek, plaatst het vergunningenbeleid in Vlaanderen weer onder een vergrootglas. Bevoegd minister Lydia Peeters (Open Vld) en de milieuorganisaties wijzen naar elkaar met beschuldigende vinger, maar anderen zien er nog maar eens een bewijs in dat het vergunningenbeleid in Vlaanderen volledig spaak loopt.

4 JANUARI 2024 – LAATST BIJGEWERKT OM 4 JANUARI 2024 21:25

Griet Lemaire

Lees meer over:
ruimtelijke ordening
open ruimte
omgevingsvergunning

Algemeen belang

Er is nood aan een ander vergunningsbeleid dat het algemeen belang doet primeren en aan een legislatuuroverschrijdend waterzekerheidsfonds om Vlaanderen en in het bijzonder de Denderstreek beter te beschermen tegen wateroverlast. Dat was de kernboodschap van Vlaams minister van Openbare Werken Lydia Peeters woensdag in 'De Ochtend' op Radio 1. Daarmee reageerde ze op de wateroverlast die de Dendervallei dezer dagen teistert.

Dat is geen nieuw gegeven. Ook in 2010 waren er zware overstromingen in de Denderstreek en werden er beloftes gedaan, zoals aanpassingen aan de 160 jaar oude stuwen en dammen. In het Waalse Dendergebied werden alle stuwen de afgelopen tien jaar gemoderniseerd waardoor het twee keer meer water naar Vlaanderen kan versluizen dan voordien. Maar in Vlaanderen werd er niet één van de zeven stuwen aangepakt. Enkel in Aalst zijn er werken aan de gang. In Geraardsbergen zijn de werken eind 2017 stilgelegd en werden ze nooit hervat.

“We zijn bezig met de stuwen op de Dender, maar daar botsen we vaak op een moeilijke vergunningsproblematiek”, reageerde minister Peeters daarop. "We hebben een actiecomité dat telkens opnieuw met succes vergunningen aanvecht, en als we geen vergunningen hebben bij De Vlaamse Waterweg kunnen we de werkzaamheden ook niet uitvoeren. Er zijn nu ook werken aan de gang in Aalst, maar ook daar speelt de vergunningenproblematiek ons parten."

nieuws

Vlaamse regering wil vergunningsprocedures hervormen

28 DECEMBER 2023

De minister erkent dat het veel te lang duurt voor er resultaten zijn, en ze pleit dan ook voor een aanpassing van het vergunningenbeleid, waarin het algemeen belang veel meer doorweegt. "Alle neuzen moeten in dezelfde richting. Als elk milieueffectenrapport (MER) wordt onderuitgehaald door actiegroepen die hun eigen belang laten primeren boven het algemeen belang van de waterzekerheid, dan zorgt dat voor problemen", aldus Peeters, die benadrukt dat de "noden intens zijn en de onderhoudsachterstand groot is".

Geen mirakeloplossing

De vzw Milieufront Omer Wattez, dat beroep aantekende tegen de vernieuwing van de stuwsluizen in Geraardsbergen, verzet zich tegen de vingerwijzing van de minister. "De vernieuwde stuwsluizen worden als mirakeloplossing voor wateroverlast voorgesteld, maar uit de gegevens van De Vlaamse Waterweg zelf blijkt dat ze maar een duur deeltje van de oplossing kunnen zijn", zegt de vzw.

"We hebben altijd gepleit voor het openleggen en weer aansluiten van oude meanders van de Dender als buffers tegen hoge waterstanden op de ingedijkte Dender. We stellen al sinds de opmaak van de bekkenbeheerplannen twee decennia geleden dat de problematiek van de wateroverlast ten gronde aangepakt moet worden op een duurzame manier. Daarin worden we bijgetreden door hydrologen en andere experts ter zake", zegt de vzw.

De vereniging wil de Dender laten hermeanderen. "Zodat het water ruimte krijgt, in plaats van de Dender in het huidige strakke keurslijf te laten stromen. Nu is slechts 12 procent van de oevers niet verstevigd met beton, steenkorven of kaaimuren. Ten tweede moeten de gedempte oude meanders van de Dender terug aangesloten worden op de gekanaliseerde Dender, zodat ze mee met de waterstand van de hoofdstroom kunnen fluctueren."

Daarnaast moeten overstromingszones voorzien worden, stelt de vzw. "Daarvoor is voldoende ruimte in de Dendervallei. Nu zijn er al met overheidsgeld heel wat gronden aangekocht door Agentschap Natuur en Bos en natuurverenigingen die als overstromingszone kunnen dienen door ze in verbinding te stellen met de Dender. Daarmee geeft de overheid eigenlijk te kennen dat overstromingszones wel degelijk een deel van de oplossing vormen. Ook de ophoging van vroegere overstromingsgebieden, zoals de UNAL-site, het oude industrieterrein stroomopwaarts van de stadskern van Geraardsbergen, moet ongedaan gemaakt worden."

“Historische fouten” rechtzetten

Natuurpunt treedt Milieufront Omer Wattez bij in deze redenering. De organisatie pleit er al lang voor om samen te werken met de natuur en de rivier meer ruimte te geven. De Vlaamse Waterweg hield als beheerder van de Dender volgens de milieubeweging lang vast aan "de totaal achterhaalde denkrichting van versnelde waterafvoer". "De focus op de sluizen is misleidend, want hoewel de vernieuwing dringend nodig is, volstaat het niet om overstromingen te voorkomen", klinkt het in een persmededeling.
Op sommige plaatsen moeten volgens Natuurpunt “historische fouten” worden rechtgezet. “Lokaal moeten er een aantal gebouwen en straatjes die in overstromingsgebied liggen, worden verwijderd. De kost voor het beveiligen van deze gebouwen in overstromingsgebied is veel te hoog”, luidt het. Daarnaast wil de natuurorganisatie dat er ook beschermingsmaatregelen komen voor de historische woonkernen, bijvoorbeeld door allerlei infrastructuur te bouwen, zoals dijkjes rond woonwijken en verhoogde oevers in de stadscentra. “Ook de verouderde sluizencomplexen moeten vernieuwd worden in combinatie met nevengeulen om vismigratie terug mogelijk te maken.”

nieuws

Dryade in beroep tegen proefvergunningen voor West-Vlaamse landbouwbedrijven

9 NOVEMBER 2023

“Vlaanderen verzuipt in eigen regelgeving”

In de marge van het welles-nietes-spel tussen de minister en de milieuorganisaties worden ook verschillende opinies gepubliceerd over de vergunningsperikelen rond de stuwen staan daarbij vaak centraal. Volgens Isolde Van den Eynde, politiek journalist en columnist bij De Tijd, legt de link naar andere vergunningsdossiers die in Vlaanderen vastlopen. “Want of het nu gaat over het vergunnen van een ethaankraker in de Antwerpse haven, een rusthuis in Tessenderlo, een bushalte in Denderleeuw of een fietsostrade tussen Merelbeke en Zwijnaarde: het wordt steeds moeilijker om in Vlaanderen twee stenen op elkaar te leggen”, stelt ze.
Volgens haar verzuipt Vlaanderen in de eigen regelgeving. “Elk project vraagt een onderzoek, waarna een vergunning kan volgen en waartegen je jarenlang verzet kan aantekenen. Het leidt tot jarenlange procedureslagen. Ook in de Denderstreek: een milieuvereniging staat voor de renovatie van de stuw in Geraardsbergen op de juridische rem. Gewoon omdat ze een andere visie heeft. Dat evenwicht herstellen is niet evident. Minister Zuhal Demir (N-VA) werd in haar poging teruggefloten door het Grondwettelijk Hof omdat ze de toegang tot de rechter wilde beperken”, klinkt het.

“Regelgeving niet op feitelijke realiteit afgestemd”

Ook Stijn Verbist, advocaat met een specialisatie in rechtsbescherming tegen de overheid, komt tot dezelfde conclusie, al vormen de problemen in de Denderstreek niet de directe aanleiding voor zijn opiniestuk in De Tijd. “Tien jaar na de invoering van het decreet dat de procedures vastlegt om vergunningen te verlenen in Vlaanderen is de situatie dramatisch verslechterd”, stelt hij. Nochtans moest dat decreet zorgen voor “snelle, eenvoudige en rechtszekere vergunningsprocedures voor investeringsprojecten van ondernemers, burgers en overheden”.
Volgens Verbist heeft de decreetgever zichzelf overschat. “Er was een tijd dat stedenbouwkundige ambtenaren zowel de regelgeving, de rechtspraak als de gemeente waarin ze werkten, kenden als hun broekzak. Ze konden met gezag en vertrouwen vragen beantwoorden. Die tijd is voorgoed voorbij. Vandaag heerst op de diensten twijfel, onmacht en vervreemding. Honderden ambtenaren zijn afgehaakt. Velen van hen gingen aan de slag bij de adviesbureaus die de lokale besturen moeten inhuren om de gaten te vullen”, meent de advocaat.
Hij stelt vast dat gespecialiseerde zich voltijds focussen op de studie en opvolging van de materie. “Ze doen waarvoor ze worden ingehuurd en schieten een groot deel van de bestreden vergunningen aan flarden. Het resultaat is chaos en onzekerheid”, luidt het. Verbist vindt het ronduit beangstigend dat er geen enkele indicatie is dat daar op korte termijn verandering in komt.
Daarbij wijzen naar Europa vindt hij onterecht. “Veel regelgeving heeft Europese wortels, maar voor het overige wordt de hele omgevingsvergunningscirkel op Vlaams niveau geregeld: de decreten zijn Vlaams, de besturen die de beslissingen nemen zijn Vlaams, de Raad voor Vergunningsbetwistingen is Vlaams, de ruimtelijke ordening is Vlaams.” Ter vergelijking: volgens VRT-journalist Luc Pauwels regelde Wallonië de vergunningen voor de modernisering van de Denderstuwen op zes maanden tijd. Nochtans moet ook Wallonië de Europese regelgeving volgen.
Volgens Verbist is een verklaring te vinden in het feit dat Vlaanderen een klein, grotendeels verstedelijkt gebied is. “De regelgeving is niet op de feitelijke ruimtelijke realiteit afgestemd. Er is te weinig ruimte voor wat we allemaal zouden willen doen. De idee van habitatrichtlijngebieden of nationale parken is mooi, maar al die initiatieven leggen een rechtstreekse hypotheek op de vergunningverlening in Vlaanderen”, meent hij.
De advocaat ziet dat Vlaanderen de voorbije jaren uitdrukkelijke beleidskeuzes heeft gemaakt waarbij het perspectief van grondeigenaars en vergunningsaanvragers niet vooropstond. “De roep om Vlaamse welvaart staat haaks op die beleidskeuzes, die op korte en lange termijn de chaos in vergunningenland alleen zullen doen toenemen”, besluit Verbist.

Bron: Belga / De Tijd / Het Laatste Nieuws / VRT

Beeld: Facebook Jonas De Bodt

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada